

*Vogler to Netzel:
Swedish Organ Culture in the 19th Century*

JONAS LUNDBLAD
and ULF NORBERG *organ*

Från Vogler till Netzel: Orgelmusik i svenskt 1800-tal

CD I

Östra Husby kyrka

(Gustaf Andersson 1826)

GEORG JOSEPH VOGLER

1) Overtyr till Gustaf Adolf och
Ebba Brahe (arr. Olof Åhlström) 10'04

Jonas Lundblad

JOHAN ADOLPH MECKLIN

2) Tempo giusto 4'37

Jonas Lundblad

J. C. F. HÆFFNER

3) Utgångsstycke 5'04

Jonas Lundblad

BERNHARD CRUSELL

4) Vid Maries första nattvardsgång 4'04

5) Marsch i C-dur 5'38

Jonas Lundblad

Väderstads kyrka

(Marcussen & Søn 1863)

FRANZ BERWALD

En lantlig bröllopsfest

6) I. Introduzione: Adagio
– Allegro moderato (attacca) 3'04

7) II. Hymn: Adagio 1'38

8) III. Choral 1'21

9) IV. Pastoral: Allegretto 1'44

10) v. Allegro moderato 3'51

11) vi. Folksång: Andante maestoso 1'23

12) vii. Allegro moderato 2'44

Jonas Lundblad och Ulf Norberg

KNUT LÖNNGREN

Sonat i c-moll

13) I. Allegro maestoso 7'00

14) II. Trio: Andante cantabile 3'13

15) III. Allegro risoluto 5'03

Ulf Norberg

EDMUND PASSY

16) Fuga i F-dur 3'44

Jonas Lundblad

GUSTAF MANKELL

Preludium och fuga över

namnen A-dolf H-ess-e

17) Preludium 1'54

18) Fuga 4'43

Jonas Lundblad

Röks kyrka (Åkerman & Lund 1871)

GUSTAF MANKELL

19) Adagio i H-dur 3'22

Jonas Lundblad

20) Pedaletyd i c-moll 5'33

Ulf Norberg

CD 2

Röks kyrka (Åkerman & Lund 1871)

HERMANN BERENS

Fantasia

1) I. Allegro con fuoco 3'58

2) II. Andante con moto 6'22

3) III. Allegro con fuoco 4'06

Jonas Lundblad

IVAR HALLSTRÖM

4) Præludium på orgel vid Nunnornas
procession till kyrkan ur *Stolts Elisif* 3'00

Jonas Lundblad

LUDVIG NORMAN

5) Till August Södermans minne 7'44

Ulf Norberg

Vasakyrkan, Göteborg

(Eskil Lundén 1909)

AUGUST SÖDERMAN

6) Offertorium ur Katolsk mässa
(arr. Gustaf Hägg) 6'20

Jonas Lundblad

WILHELM HEINTZE

Fantasia och fuga i d-moll

7) Fantasia 2'38

8) Fuga 4'29

Jonas Lundblad

Sankt Petri kyrka, Västerövik

(Åkerman & Lund 1905)

SARA WENNERBERG-REUTER

9) Högtidsmarsch i C-dur 4'32

Ulf Norberg

10) När löven falla 2'42

Jonas Lundblad

GUSTAV HÄGG

11) Adagio för violin och orgel 6'08

Ulf Norberg, orgel och Tobias Ringborg, violin

VALBORG AULIN

12) Meditation 6'52

Ulf Norberg

IKA PEYRON

13) Marsch 6'02

Ulf Norberg

LAURA NETZEL

14) Romance i E-dur för violin
och piano eller orgel 5'09

Ulf Norberg, orgel och Tobias Ringborg, violin

Vasakyrkan, Göteborg

(Eskil Lundén 1909)

LAURA NETZEL

Prélude et fughetta

15) Prélude 3'54

16) Fughetta 3'49

Jonas Lundblad

Berwald, Berens samt Wennerberg-Reuters "När löven falla" finns inspelade tidigare.

För övrigt är alla spår premiärinspelningar.

Från Vogler till Netzel: Orgelmusik i svenskt 1800-tal

Orgeln spelade en viktig roll i förändringar av det svenska musiklivet under 1800-talet. Ändå har tidens musik för instrumentet till stor del förblivit glömd. I denna utgåva presenteras nästan uteslutande förstagångsinspelningar, men ändå är urvalet av musik enbart ett axplock ur den rikliga repertoaren från 1800-talets början och något decennium in på 1900-talet. Här görs också ett antal nedslag i den parallella utvecklingen av orgelbyggeri och -repertoar i Sverige. Inspelningarna dokumenterar fem historiska orglar, i ursprungligt eller restaurerat skick och musik som tidigare varit relativt okänd lyfts fram. Bland annat har flera tongivande, men tidigare sällan uppmärksammade kvinnliga tonsättares orgelmusik nu äntligen spelats in.

I den relativt nybildade Kungliga Musikaliska Akademien rådde en stor samsyn när 1800-talet inleddes om att kyrkomusiken och orgelspelet var i förfall. Hela Sverige var hårt krigsdrabbat och uppenbarligen saknades både ordning och bred kompetens hos organisterna. Men ledande gestalter som akademiens sekreterare Pehr Frigel ville också etablera en ny och upphöjd estetik. Efter rokokons galanta stil skulle italiensk vokalpolyfoni och Johann Sebastian Bachs musik inspirera till en bunden och värdig orgelstil. Musikaliska Akademien inriktade också sin utbildning under 1800-talets första hälft på att utbilda organister. Genom dem skulle musikteoretisk bildning nå ut till kyrkor och skolor över hela landet.

1820 skickade man även ut orgelbyggarna Gustaf Andersson och Pehr Zacharias Strand på en europeisk studieresa. Genom att studera orglar av Gottfried Silbermann, J. G. Mende och C.H.A. von Knoblauch skulle de sedan kunna bygga upp nya orglar av rang i Sverige. Gustaf Anderssons enda bevarade större orgel finns i Östra Husby kyrka på Vikbolandet, söder om Norrköping. Detta majestätiska instrument har en bredare klangbotten än tidigare generationers orglar. Den uppvisar ett för svenskt orgelbyggeri unikt inflytande från Silbermann-traditionens barockorglar, som ännu präglade tyskt orgelbyggeri. En klassisk klang förenas här med den tidiga romantikens expressiva flöjter och stråkstämmor. Invid 1826 kommer den från en tid då improvisation fortfarande dominerade orgelspelet. Bland de få nedskrivna orgelverken spelas här flera stycken av musiker verksamma i samtidens Östergötland.

Abbé Georg Joseph Vogler präglade svenskt musikliv långt in under 1800-talet, trots att han lämnade landet och tjänsten som hovkapellmästare redan 1799. Vogler hade själv skapat rollen som konserterande orgelvirtuos men fick som sådan få direkta efterföljare. Mer inflytelserikt var hans arbete inom musikteori, koralreform och pedagogik, samt i de egna kompositionerna. Operan *Gustaf Adolph och Ebba Brahe* [CD 1:1] byggde på en idé av Gustav III och ett libretto av Johan Henric Kellgren. En klaverversjon av den stort anlagda Ouvertyren trycktes i Olof Åhlströms tidskrift *Musikaliskt tidsfördrif*. Olika typer av utdrag ur populära operor skulle förbli ett vanligt inslag i 1800-talets kyrkokonserter, både vid soloprogram för orgel och blandade ”andliga” konserter.

Johan Adolph Mecklin utsågs 1789 till domkyrkoorganist och director musices vid gymnasiet i Linköping. Han efterträdde sin far och sägs ha spelat psalmer i katedralen från sju års ålder. Mecklin promoverades till filosofie doktor i Uppsala 1788 och ledde musiken vid Gustav IV Adolfs kröning i Norrköping år 1800. Han avled i staden ett par år senare efter att ha tillträtt tjänsten som rektor vid Trivialskolan. Hans lärobok *För begynnare i tonkonsten* är ambitiös i sin pedagogiska målsättning, inte minst rörande kyrkomusik. Orgelstycket *Tempo giusto* [CD1:2] är med sina sångbara linjer ett tidigt uttryck för romantiska ideal om legatospel och en orgelstil påverkad av den klassiska italienska vokalpolyfonin.

Johann Christian Friedrich Hæffner var lika mångsidig som stridbar. Han är en av den gustavianska tidens många invandrade musiker och tjänstgjorde först som organist i Tyska kyrkan i Stockholm. Därefter följde uppdrag som hovkapellmästare samt domkyrkoorganist och director musices vid Uppsala universitet. Internationellt förknippas Hæffner främst med sina operor men i Sverige har hans rykte varit knutet till 1800-talets reform av koralsången, baserad på Hæffners koralbok till Johann Olof Wallins psalmbok. Ironiskt nog har Hæffner hållits ansvarig för införandet av ett släpigt orgelspel i psalmsången. Hæffner var själv starkt kritisk till tidens otyglade orgelspel och önskade ett vokalt spelsätt, utifrån nya romantiska ideal. Hans eget *Utgångsstycke* [CD1:3] skulle tjäna som exempel på ett gott postludium till gudstjänsterna.

Bernhard Crusell är framför allt känd som klarinettvirtuos, verksam under en tid då instrumentet och dess repertoar utvecklades dramatiskt. Många av hans kompositioner för orkester och kammarensembler bygger på det egna instrumentet men Crusell skrev även en stor mängd vokalmusik och annan kammarmusik. Mellan 1822 och 1836 var han ledare för blåsarmusiken vid regementena i Linköping och ordnade då kyrkokonserter med ny musik från kontinenten. Han hade ingen tydlig koppling till orgeln men komponerade ändå en *Marsch i C-dur* [CD1:5] med spår av militärmusik, inklusive en triodel inspirerad av kenthornet – ett instrument med klaffar som skulle bli föråldrat när blåsinstrument med ventiler tog över. I Crusells koralliknande *Vid Marias första nattvardsgång* [CD1:4] från 1822 hörs de tidigromantiska flöjterna och stråkstämmorna i Östra Husbys orgel.

Pehr Zacharias Strands stora orglar i Lunds domkyrka (1836) och S:t Jacobs kyrka i Stockholm (1840) skulle bli normgivande för ett par decennier av svensk orgelmusik. I dessa instrument lanserades en ny, tidigromantisk orgeltyp med en bredare principklang och flöjter och stråkstämmor av mera orkestral karaktär. Dynamiken stod i centrum och man experimenterade med olika typer av svällanordningar. Strand arbetade även med tryckkoppel, en anordning där stämmor från orgelns olika manualer kunde spelas tillsammans i en terrassdynamik. Med ett visst anslagsdjup klingade en avdelning stämmor. Fördes tangenten djupare ned aktiverades ytterligare klanger. Denna musikaliskt avancerade teknik gav orgeln en ny dynamisk flexibilitet och tillät ett mer orkesterlikt spel, fritt inspirerad av Voglers ideal. Tyvärr finns inte någon av Strands största orglar bevarade.

Den andra inspelade orgeln är den danska firman **Marcussen & Søns** instrument i Väderstad, byggd 1863. Marcussen hade då bland annat byggt om orgeln i Göteborgs domkyrka och skapat flera egna instrument i Göteborgs och Linköpings stift. Firman hade starkt stöd från den danskfödde Gustaf Mankell, den enskilt viktigaste aktören i 1800-talets orgelspel och kyrkomusikerutbildning. Mankell invigde många instrument i landet, bland annat just det i Väderstad. Orgeln har behållit en klassisk klarhet i klangen och är påtagligt kraftfull för kyrkorummet. Piporna får luft från fyra så kallade kubbälgar, en teknisk lösning som inte är helt enkel att förena med nutida elfläktar. Den fottrampas därmed på gammalt vis under inspelningen.

Franz Berwald är för eftervärlden känd som århundradets stora svenska symfoniska tonsättare. Att arrangera egna kyrkokonserter var ett viktigt sätt för honom att kunna presentera sina verk för publiken. Sådana projekt förutsatte förmågan att förstå åhörarnas önskemål och Berwald skrev under 1840-talet ett antal tondikter med folkliga och historiska teman, som svar på en stark nationalistisk våg i landet. Tondikten *En lantlig bröllopsfest* [CD1:6–12] är skriven för två organister och vann publikens uppskattning från det första framförandet 1845 i Storkyrkan. Efter en högtidlig bröllopsmarsch följer en vacker hymn, koralen ”Nu tacka Gud allt folk”, en pastoral, ett kraftigt avsnitt med både en fuga och imitation av fågelsång, innan en värdig folksång leder tillbaka till en repris av den inledande marschen.

Edmund Passy var Sveriges första betydande pianovirtuos men också under lång tid organist i Slottskyrkan i Stockholm. Hans *Fuga i F-dur* [CD1:16] från 1850 utnyttjar Strand-erans dynamiska koppel och vill demonstrera musikteoretisk bildning.

Knut Lönngren blev domkyrkoorganist i Växjö efter att först ha studerat i Stockholm och där blivit bekant med Strands orglar. Hans stora *Sonat i c-moll* från 1854 [CD1:13-15] är ett unikt svenskt verk med sin anpassning av en virtuos romantisk pianostil till orgeln. En melodisk Trio inringas av två högdramatiska yttersatser. I finalen ska Strandorglarnas inbyggda slagverksfunktion användas.

I August Strindbergs *Den romantiske klockaren på Rånö* finns ett litterärt porträtt av den välkände orgelprofessorn **Gustaf Mankell**. Från 1853 och fram till sin död 1880 skulle han fostra flera generationer av svenska organister i linje med ett modernt konservatoriums stigande professionella krav. Mankell verkade konsekvent för att etablera en akademisk musikkultur efter kontinentala förebilder. För undervisningen översatte han den ledande belgiske organisten Jacques-Nicolas Lemmens *École d'Orgue*, och satte samman den egna repertoarsamlingen *Studier vid Orgeln*. Mankell konsoliderade här en modern svensk orgelstil byggd på kontrapunkt, välordnat legatospel och en avancerad pedalteknik. Den tyske organisten Adolf Friedrich Hesse var en viktig förebild för dessa ideal. Det strama verket *Preludium och fuga över namnen A-dolf H-ess-e* [CD1:17-18] bygger på de fem ton-namn som återfinns i Hesses namn – A, D, H, Ess och E.

Mankells egen musik förändrades i takt med orgelbyggeriets utveckling. Efter en studieresa till kontinenten 1862 tillsammans med orgelbyggaren Per Larsson Åkerman infördes nya orkestrala stämmor som Gamba och Flûte harmonique i Mankells egen orgel i S:t Jacobs kyrka i Stockholm. I denna utgåva hörs Åkermans instrument i Röks kyrka från 1871. Det tillkom samtidigt som firmans stora orgel för Uppsala domkyrka och är skapat som en riktigt katedralorgel i miniatyr, med solistiska kvaliteter. Mankells *Adagio i H-dur* [CD1:19] är skrivet för att visa upp Åkermans Flûte harmonique och hans *Pedaletyd i c-moll* [CD1:20] har finesser som fyrstämmiga ackord i fötterna och kan jämföras med det mest virtuosa som samtidigt skrevs på kontinenten. Här hörs den magnifika basunen i Rökorgelns pedalverk.

I samma generation som Mankell fanns vid konservatoriet kompositionsprofessorn **Hermann Berens**. Han var född och skolad i Hamburg och odlade kontakter med Hermann Jimmerthal, betydelsefull organist i Lübecks Mariakyrka. Bland Berens få men gedigna orgelstycken finns ett av tidens svenska paradnummer. Den tresatsiga *Fantasia i c-moll* [CD2:1-3] framfördes bland annat vid invigningen av orgeln i Uppsala domkyrka. Verket är grandios och schwungfullt i yttersatserna, samt innehåller en lyrisk mellandel med tidstypiska kontraster mellan svagare grundstämmor och orgelns fulla verk.

Autodidakten **Ivar Hallström** utvecklades till 1800-talets främste operatörsättare, med nationaloperan Den bergtagna som enskilt största framgång. Han ägnade sig

inte åt kyrkomusik men skrev dock ett Requiem vid sin mors bortgång. Hallström närmade sig orgeln med inspiration från kontinentens operor. Till text av Frans Hedberg skapade han skådespelsmusik till *Stolts Elisif* (1870), en romantisk berättelse om en vän till den heliga Birgittas dotter Katarina. I samband med mässfirandet vid Elisifs vigning till nunna spelas rariteten *Praeludium på orgel vid nunnornas procession till kyrkan* [CD2:4].

Den Göteborgsbaserade orgelbyggaren **Eskil Lundén** studerade den tyska senromantiska orgeltraditionen hos firman Sauer, och förenade i sina verk denna med svenska kvaliteter. I Göteborgs domkyrka och i Vasakyrkan i samma stad skapade han storslagna instrument med symfonisk bredd och en rik klangpalett. Orgeln i Vasakyrkan invigdes 1909 och har efter en omfattande ombyggnad 1942 restaurerats mot ett mer ursprungligt skick, först 2002 och senast 2020. Den är idag unik och skiljer sig på många punkter från den typiska svenskromantiska orgeln. Här framförs några verk som kräver en större orgels klangresurser.

Mankells efterträdare som organist i S:t Jacob var en efterföljare även i rollen som landets främste organist. **Georg Wilhelm Heintze** var i hemstaden Jönköping bland annat aktiv som musikdirektör inom militärmusiken, en koppling som hörs i hans festmarscher för orgel. Genom sina resor odlade han europiska kontakter inom orgelvärlden och introducerade själv ny fransk symfonisk orgelmusik i Sverige, repertoar av en högre svårighetsgrad än vad som spelats tidigare. Hans framföranden av den

store Charles-Marie Widors sjätte orgelsymfoni väckte genklang och belönades med ett tack från tonsättaren. Som 22-åring utsågs Heintze 1871 av Musikaliska akademien att representera Skandinavien vid en serie orgelkonserter i samband med invigningen av världens då största instrument, Willisorgeln i Royal Albert Hall. Det dramatiska *Fantasie och Fuga* i d-moll [CD2:7–8] spelades vid Heintzes avskedskonsert i Stockholm, innan han tillträdde som domkyrkoorganist i Lund 1889. I dess avslutande coda försvinner en stämma i taget, liksom i Joseph Haydns berömda avskedssymfoni. Heintze avled i en ålder av enbart 45 år.

August Söderman var en teaterman, och varken tron eller kyrkomusiken lockade honom personligen. Ändå skapade han flera betydande sakrala körverk, inspirerade av romantikens fascination för äldre katolsk kyrkomusik och andakt. Södermans *Katolsk messa* från 1875 påminner starkt om Franz Liszts mässor och innehåller ett instrumentalt *Offertorium* [CD2:6] som blev mycket populärt som separat stycke. Här framförs det i ett arrangemang av Gustaf Hägg, en av landets mest aktade orgelinterpretter kring sekelskiftet 1900.

Hägg var en riktig celebritet i musiklivet, och utsågs 1908 till orgelprofessor i Stockholm efter att ha verkat som organist i Klara kyrka sedan 1893. Han var en auktoritet vid orgelbyggen i landet och invigningsspelade många instrument, bland dem 1905 års **Åkermanorgel** i den nybyggda Sankt Petri kyrka i Västervik. Instrumentet är bevarat i originalskick och visar upp den senromantiska svenska orgelns tekniska lösningar och expressiva klangvärld. Här spelas musik av en rad kvinnor från

generationen efter föregångaren Elfrida Andrée. Årtiondena kring sekelskiftet var en tid då ett flertal svenska kvinnor studerade komposition i Europa och sedan satte sin prägel på det inhemska musiklivet. Den borgerliga salongs-kulturen utgjorde en central arena för dem och organistbanan öppnade en möjlig väg till ett professionellt liv som musiker.

Valborg Aulin tillhörde de kvinnor under senare delen av 1800-talet som studerade komposition för Stockholms främsta lärare samt på kontinenten. Hennes tre år i Paris präglar uttrycket i ett par större sakrala vokalverk. Vare sig kyrkans musik eller orgeln var särskilt viktiga för Aulin men hon skrev sin *Meditation* [CD2:12] för en samling kallad *Organistens orgelalbum*. Nils Erhard Anjou gav kring sekelskiftet ut en hel serie av sådana album, med arrangemang och nya mindre originalverk. Flera av tidens mest namnkunniga kvinnor fick genom Anjous album anledning att komponera för orgel.

Sara Wennerberg-Reuter var som ung elev hos Elfrida Andrée i Göteborg och studerade därefter komposition i Leipzig och Berlin, bland annat för Max Bruch. Med en lång verklista fick hon uppleva såväl framgångar som hård kritik som tonsättare. Kammarmusik, sånger och körhymner blev flitigt framförda, liksom kantaterna *Necken* och *Skogsräet*. Flera andra större verk förblev dock ofullbordade. Wennerberg-Reuter var prisbelönt orgelstudent i Stockholm och blev 1906 den första organisten i Sofia kyrka på Södermalm. Hon var ryktbar för sina improvisationer och ett koralspel med wagnerska klanger. Mindre till formen är nedtecknade orgelstycken

som *Högtidsmarsch* i C-dur [CD2:9] och karaktärsstycket *När löven faller* [CD2:10] båda publicerade i samtida orgelalbum.

Gustaf Häggs egen musik förenar en nationalromantisk ton med en fransk-symfonisk behandling av orgeln. Kontakter i Paris med de ledande organisterna Charles-Marie Widor och Alexandre Guilmant var en viktig källa till inspiration. Häggs resliga *Adagio* för violin och orgel [CD2:11] gavs ut i Leipzig och har förblivit mer uppmärksammat utanför Sveriges gränser än på hemmaplan.

Fredrika Peyron kom från fattiga förhållanden men adopterades in i en grosshandlarfamilj som lät henne ta vara på sin begåvning. Genom giftermål kom hon att ingå i Stockholms societet och i den salongsmiljö där kvinnor hade störst möjligheter att framträda som musiker under 1800-talets slut. Större delen av hennes musik komponerades för sådana tillfällen och publicerades under pseudonymen **Ika**. Som utbildad organist skrev Peyron även körverk och orgelmusik. Hennes stort anlagda *Marsch* [CD2:13] publicerades i Köpenhamn 1911.

Den finlandsfödda **Laura Netzel** slog igenom i Stockholms musikliv som ung sångerska och pianist. Senare i livet studerade hon komposition för Wilhelm Heintze, som även skickade henne vidare till Widor i Paris. Vid sidan av orkestermusik och en rik samling sånger och kammarmusik rönnte Netzel framgångar med sitt stort anlagda *Stabat mater*. Verket utgavs i Frankrike under hennes sedvanliga pseudonym **N. Lago**.

Netzels *Romance* [CD2:14] för violin finns i versioner för piano eller orgel samt för orkester. Den är tillägnad violinisten Sven Kjellström, som medverkade vid de musiksoaréer för arbetarklassen som Netzel arrangerade i Stockholm under många år. Soloverket *Prélude et Fughetta* för orgel trycktes i Frankrike [CD2:15–16]. Här förenas de egna pianoverkens elegans, rikedom av melodier och en avancerad harmonik med kontrapunkt och en orgelstil med drag från Widor.

Organ specifications (at the time of recording)

Östra Husby

Gustaf Andersson, 1826. Rebuilt 1935 (1938), 1971, restored 2013.

HUVUDVERK	ÖVERVERK	PEDAL	COUPLERS
Borduna 16' B/D	Fleuttraver 8'	Subbas 16'	I/P
Principal 8'	Gedackt 8'	Violon 16'	II/I
Dubbelfleut 8'	Qvintadena 8' B/D	Octava 8'	
Flachfleut 8'	Principal 4'	Basun 16'	
Gamba 8'	Fleut 4'		
Octava 4'	Waldfleut 2'		
Spetsfleut 4'	Fagott 8'		
Qvinta 3'	Voxhumana 8'		
Octava 2'			
Scharf III			
Trumpet 16' D			
Trumpet 8' B/D			

Väderstad

Marcussen & Søn, 1863. Renovation 1974.

MANUAL I	MANUAL II	PEDAL	COUPLERS
Bordun 16'	Gedakt 16'	Subbas 16'	1/P
Principal 8'	Corno di Basetti 8'	Principal 8'	11/1
Dubbelfløjte 8'	Rørfløjte 8'	Violoncello 8'	
Viola di Gamba 8'	Fugara 8'	Octav 4'	
Octav 4'	Fløjte 4'	Basun 16'	
Gemshorn 4'	Fagot 8'		
Octav 2'			
Cornet III			
Trompet 8'			

Rök

Åkerman & Lund, 1871. Renovation 1967.

HUVUDVERK	SVÄLLVERK	PEDAL	COUPLERS
Borduna 16'	Principal 8'	Subbas 16'	1/P
Principal 8'	Rörfléut 8'	Qyinta 12'	11/P
Flûte harmonique 8'	Salicional 8'	Violoncell 8'	11/1
Gamba 8'	Flûte octaviante 4'	Basun 16'	4'1/1
Octava 4'	Waldfléut 2'		4'1/P
Qyinta 3'	Corno 8'		
Octava 2'			
Trumpet 8'			

*Västervik, S:t Petri kyrka
Åkerman & Lund, 1905.*

HUVUDVERK

Principal 16'

Borduna 16'

Principal 8'

Flûte Harmonique 8'

Dubbelhöjt 8'

Gamba 8'

Dolce 8'

Octava 4'

Flûte Octaviant 4'

Octava 2'

Cornett IIII

Trumpet 16'

Trumpet 8'

Accessories:

Forte, Tutti

Crescendo Pedal

3 free combinations for man. I och ped.

3 free combinations for man. II och ped.

SVÄLLVERK

Basetthorn 8'

Rörflöjt 8'

Salicional 8'

Violin 8'

Voix Céleste 8'

Echoflöjt 4'

Oboe 8'

Euphone 8'

Tremulant

PEDALContrabass
Composé 32'

Principal 16'

Subbas 16'

Qvinta 10 2/3'

Borduna 8'

Violoncelle 8'

Octava 4'

Basun 16'

COUPLERS

II/I

I/I 4'

II/II 16'

I/P

II/P

Vasakyrkan, Göteborg

Eskil Lundén, 1909. Rebuilt 1943, 1952, restored 2002, 2020.

MANUAL I	MANUAL II	MANUAL III	PEDAL	COUPLERS
Principal 16'	Gedackt 16'	Dulciana 16'	Principal 16'	III/II
Borduna 16'	Violinprincipal 8'	Basetthorn 8'	Violon 16'	III/I
Principal 8'	Gemshorn 8'	Konsertflöjt 8'	Subbas 16'	II/I
Flûte harm. 8'	Rörflöjt 8'	Gedackt 8'	Ekobas 16'	III/P
Dubbelflöjt 8'	Violin 8'	Qvintatön 8'	Kvinta 10 2/3'	II/P
Gamba 8'	Octava 4'	Salicional 8'	Principal 8'	I/P
Fugara 8'	Flûte oct. 4'	Voix cel. 8'	Violoncell 8'	I 4'
Octava 4'	Flageolette 2'	Violin 4'	Gedackt 8'	II 4'
Rörflöjt 4'	Rauschquinte II	Ekoflöjt 4'	Octava 4'	III 4'
Kvinta 2 2/3'	Trumpet 8'	Waldflöjt 2'	Kontrabasun 32'	Ped 4'
Octava 2'	Klarinett 8'	Harmonia aetherea III	Basun 16'	II 16'
Mixtur III-IV	Tremulant	Oboe 8'	Trumpet 16'	III 16'
Cornett IV		Tremulant	Trumpet 8'	Crescendo pedal
Trumpet 16'				
Trumpet 8'				

Jonas Lundblad

JONAS LUNDBLAD ÄR organist och musikforskare. Han studerade kyrkomusik och fördjupade sig i orgelinterpretation i Malmö, Lübeck och Piteå. En rik frilansverksamhet både som orgelsolist och tillsammans med körer och orkestrar har fört honom till många länder i Europa. Repertoaren är främst hämtad från romantik och nutid, med särskilt fokus på svensk musik samt Olivier Messiaens verk.

Lundblad är forskare vid till Musikvetenskapliga institutionen, Uppsala universitet. Han arbetar på olika sätt med historisk musikestetik, i anslutning till både filosofi och teologi. En specialitet är den tyska romantiken och särskilt Friedrich Schleiermachers estetik. Lundblad föreläser och presenterar musik vid konserter och i Sveriges Radio.

Ulf Norberg

ULF NORBERG STUDERADE till kantor vid Mellansels folkhögskola 1993–95 och till organist vid Musikhögskolan vid Göteborgs universitet 1995–99. Efter vidare studier vid Kungliga Musikhögskolan i Stockholm 1999–2001, där han studerade orgel och improvisation för professorerna Torvald Torén och Anders Bondeman, tog han solistexamen i orgel. Han har varit organist i Johannebergs församling i Göteborg. Sedan 2006 tjänstgör han som organist i Hedvig Eleonora kyrka i Stockholm.

Han har undervisat i liturgiskt orgel och orgelimitation vid folkhögskolan i Mellansel 1999–2002 och vid Ersta Sköndal högskola från 2007. Han vann första pris i Stockholms stads improvisationstävling 2002. Norberg utsågs till Stockholms nye konserthusorganist i april 2013. Den 8 juni 2013 var Norberg organist vid vigseln mellan prinsessan Madeleine och Christopher O'Neill som hölls i Slottskyrkan i Stockholm.

Västervik S:t Petri kyrka,
foto Malin Ekberg

Tobias Ringborg

TOBIAS RINGBORG, VIOLIN, har etablerat sig både i operahus och på konsertestraderna som dirigent, solist och kammarmusiker. Karriären inleddes 1994 då han vann Solistpriset. Samma år tog han solistdiplom vid Kungliga Musikhögskolan i Stockholm och violinstudierna avslutades därefter på Juilliard School i New York.

Ringborg har framträtt med samtliga svenska och en rad skandinaviska orkestrar, ofta både som solist och dirigent, och spelat in ett tjugotal skivor. Han spelar på en Gagliano-violin, utlånad av Järnåkerstiftelsen.

Som operadirigent debuterade han 2001 och har sedan dess varit tätt knuten till Kungliga Operan samt lett produktioner vid bland annat Malmö Opera, Göteborgsoperan, Den Norske Opera, Oper Leipzig, Scottish Opera, Opera North, New Zealand Opera och State Opera of South Australia.

2010 mottog han Herbert Blomstedts dirigentpris av Kungl. Musikaliska akademien, där han också sedan 2011 är ledamot.

*Vogler to Netzel:
Swedish Organ Culture in the 19th Century*

The organ played an important part in the changing musical climate of nineteenth century Sweden. Despite this, its repertoire of the time has remained largely forgotten. On this release, almost all tracks are premiere recordings, yet they still represent only a fraction of the rich repertoire of the nineteenth and very early twentieth centuries. The selection of pieces and instruments together provide significant examples of the parallel development of organ construction and repertoire in Sweden. The recordings document five historic organs, in original or restored condition, and music that has been relatively unknown is brought to the forefront. For instance, organ music by several important and yet rarely represented female composers has finally been recorded.

In the beginning of the nineteenth century, there was consensus within the relatively recently founded Royal Swedish Academy of Music concerning the falling standards of church music and organ playing. The Swedish nation was reeling from multiple war efforts, and there was an obvious lack of both organisation and competence among organists. However, leading figures like the Academy Secretary Pehr Frigel also wanted to establish a new, elevated aesthetic. After the galante style of the Rococo era, Italian vocal polyphony and the music of Johann Sebastian Bach was to inspire a more tightly bound and dignified style of organ playing. The Academy

of Music also shifted its educational focus in the first half of the nineteenth century to primarily training organists. Through them, proficiency also in musical theory would be disseminated among churches and schools across the nation.

In 1820, the organ builders **Gustaf Andersson** and **Pehr Zacharias Strand** were dispatched on a study tour across Europe. By examining organs by Gottfried Silbermann, J. G. Mende, and C.H.A. von Knoblauch, they would later be able to construct new organs of higher standard in Sweden. The only preserved major organ by Gustaf Andersson is located in Östra Husby Church on the peninsula Vikbolandet, south of the city of Norrköping. This majestic instrument has a wider tonal foundation than the organs of earlier generations. Uniquely for Swedish organ building, it displays a clear influence from the baroque organs of the Silbermann tradition, which still characterised much of German organ building at the time. Here, a classical sound is combined with the expressive flute and string registers of the early Romantic era. The instrument was inaugurated in 1827, a time when improvisation was still the dominant way of playing the organ. Among the few notated organ works from this period, several of those by musicians in the Östergötland province are performed on this recording.

Abbé Georg Joseph Vogler served as a role model of Swedish musical culture for a large portion of the nineteenth century, despite leaving his position as the Royal Court Music Director – as well as the country – already in 1799. Vogler had himself created the role of a concertizing organ virtuoso, but as such he had few direct

descendants. Much more influential was his work in musical theory, choral reform, and pedagogy, as well as his own compositions. The opera *Gustaf Adolph & Ebba Brahe* [CD 1:1] was based on an idea by King Gustav III, and a libretto by Johan Henric Kellgren. A clavier version of the grandiose overture was printed in Olof Åhlström's magazine *Musikaliskt tidsfördrif* ("Musical Pastimes"). Different types of musical reductions from popular operas would become a common feature in church concerts of the nineteenth century, both in solo recitals for organ and mixed "spiritual" concerts.

In 1789, **Johan Adolph Mecklin** was appointed Cathedral Organist and *Director Musices* at the Linköping Gymnasium. He succeeded his father and is said to have played hymns in the cathedral since the age of seven. Mecklin was granted a doctorate at Uppsala University in 1788 and directed the musical proceedings at the coronation of King Gustav IV Adolf in Norrköping, in the year 1800. He died in the same city a couple of years later, after assuming the position of headmaster of its Trivial school. His textbook *För begynnare i tonkonsten* ("For Beginners in the Musical Arts") was ambitious in its pedagogical goals, not least concerning church music. His organ piece *Tempo giusto* [CD 1:2], with its cantabile lines, is an early expression of the Romantic ideals about legato and organ playing styles affected by classical Italian vocal polyphony.

Johann Christian Friedrich Hæffner was as versatile as he was combative. He is one of the Gustavian era's many immigrated musicians, and first worked as organist at

the German Church in Stockholm. After that followed positions as Music Director at the Royal Court, as well as Cathedral Organist and *Director Musices* at Uppsala University. Internationally, Hæffner is primarily associated with his operas, while in Sweden, his reputation is connected with nineteenth century reforms of chorales, based on Hæffner's choral book for the 1819 hymn book by Johann Olof Wallin. Ironically, Hæffner has been held responsible for the introduction of a meandering style of organ playing during hymn singing. Hæffner himself was highly critical of the unbridled organ playing of the time, and desired a more vocal playing technique, based on new, Romantic ideals. His own *Utgångsstycke* ("Recessional Piece") [CD1:3] was to serve as a good example of a postlude to church services.

Foremost known as a clarinet virtuoso, **Bernhard Crusell** was active during an era when the instrument and its repertoire developed dramatically. Many of his compositions for orchestra and chamber ensembles revolve around the clarinet, but Crusell also wrote a large oeuvre of vocal and chamber music. Between 1822 and 1836, he was leader of the army bands at the regiments in Linköping and took this opportunity to organise church concerts with new music from the continent. He had no clear connection to the organ, but despite this composed a *March in C Major* [CD1:5] using elements of military music, including a trio section inspired by the Royal Kent bugle, or key bugle – a brass instrument with keys that would quickly fall out of favour once the development of valves took over. In Crusell's chorale-like *Vid Mariæ första nattvardsgång* ("At Mary's First Communion") [CD1:4] from 1822, the early Romantic flute and string registers of the Östra Husby organ are displayed.

Pehr Zacharias Strand's great organs in Lund Cathedral (1836) and Saint James's Church in Stockholm (1840) would become normative for the coming two decades of Swedish organ music. With these instruments, a new Romantic type of organ was introduced, with broader principal stops, and flute and string registers with a more orchestral character. A more dynamic range was central to this development, and there were experiments with different swell devices. Strand also worked with crescendo couplers, a device that enabled registers from the organ's different manuals to be played together, in sudden dynamic shifts. With a certain keystroke depth, one set of registers sounded. With the key brought further down, more sounds were activated. This advanced musical technique gave the organ a new dynamic flexibility and allowed for a more orchestral style of playing, freely inspired by Vogler's ideal. Sadly, none of Strand's largest organs have been preserved to this day.

The second recorded organ is the Danish firm **Marcussen & Søn's** instrument in Väderstad, built in 1863. At this time, Marcussen had rebuilt the organ in Gothenburg Cathedral, and several instruments of his own in Gothenburg and Linköping parishes. The firm enjoyed great support from Danish-born Gustaf Mankell, a highly important figure in nineteenth century organ playing and church musician education. Mankell inaugurated many instruments across the country, among those the one in Väderstad. This organ has retained a classical clarity of sound and is substantially powerful in the church's internal architecture. The pipes are fed air from four so called cubic bellows, a technical solution that is difficult to adapt to modern electric blowers. Thus, it is pumped by foot in the old-fashioned way during this recording.

Franz Berwald is posthumously known as the great Swedish symphonic composer. Arranging church concerts was an important way for him to be able to present his works for a broader audience. These projects called for an ability to cater to audiences' taste. During the 1840's, Berwald wrote a number of tone poems with popular and historical themes, responding to a manifest wave of nationalism in the country. The tone poem *En lantlig bröllopsfest* ("A Rural Wedding Celebration") [CD1:6-12] is written for two organists, and was highly appreciated by the audience at the premiere performance at Storkyrkan in Stockholm in 1845. After a ceremonious wedding march comes a beautiful hymn, the chorale *Nu tacka Gud allt folk* ("Now Thank We All Our God"), a pastoral, and more powerful section including both a fugue and bird song imitations, after which a dignified folk song leads the listener back to a repeat of the initial march.

Edmund Passy was Sweden's first piano virtuoso of note, but also a long time organist in the Royal Chapel in Stockholm. His *Fugue in F Major* [CD1:16] from 1850 exploits the Strand era crescendo couplers, but also aims to demonstrate learning in music theory.

Knut Lönngren became Cathedral Organist in Växjö after studying in Stockholm, and there becoming familiar with Strand's organs. His great *Sonata in C minor* from 1854 [CD1:13-15] is a unique work for Swedish organ music, with its adaptation of a virtuosic, Romantic style of piano playing to the organ. A melodic trio section

is surrounded by two dramatic outer movements. In the finale, the Strand organ's built-in percussion is utilised.

August Strindberg's short story *Den romantiske klockaren på Rånö* ("The Romantic Organist on Rånö") contains a literary portrait of the well-known organ professor **Gustaf Mankell**. From 1853, up to his death in 1880, he would educate generations of Swedish organists in line with the rising demands of a modern conservatory. Mankell worked consistently to establish an academic musical culture, based on continental role models. For his teaching, he translated the leading Belgian organist Jacques-Nicolas Lemmen's *École d'Orgue* ("The Organ School"), and compiled his own repertoire collection *Studier vid orgeln* ("Studies at the Organ"). Here, Mankell consolidated a modern, Swedish playing style based on counterpoint, proper legato playing, and an advanced pedal technique. The German organist Adolf Friedrich Hesse was an important role model for these ideals. The strict work *Preludium och fuga öfver namnen A-dolf H-ess-e* ("Prelude and Fugue over the names A-dolf H-ess-e") [CD1:17–18] is based on the five note designations found in Hesse's name – A, D, B, E-flat, and E.

Mankell's own music changed in tandem with the development of organ construction. After a study trip together with organ builder Per Larsson Åkerman to Germany and France in 1862, new orchestral registers such as Gamba and Flûte harmonique were added to Mankell's own organ in Saint James's Church in Stockholm. In this release, we hear Åkerman's 1871 instrument in Rök Church. It was constructed in

the same year as his firm's great organ for Uppsala Cathedral, and is created like a cathedral organ in miniature, with considerable soloistic qualities. Mankell's *Adagio in B Major* [CD1:19] is written to showcase Åkerman's Flûte harmonique, and his *Pedal Etude in C minor* [CD1:20] has features such as four-part chords in the feet and can be compared to the most virtuosic music written in Europe at the same time. Here you can hear the magnificent Bombarde in the Rök organ's pedal division.

In the same generation at the Stockholm Conservatory as Mankell belongs the composition professor **Hermann Berens**. He was born and educated in Hamburg and cultivated contacts with Hermann Jimmerthal, a significant organist in Lübeck's St. Mary's Church. Berens wrote few but substantial organ pieces, among them one of the most successful showpieces in Swedish Romantic organ music. The three-movement *Fantasie in C minor* [CD2:1–3] was performed at the inauguration of the organ in Uppsala Cathedral. The work is grandiose and swinging in the outer movements and contains a lyrical middle part with period-typical contrasts between weaker registers and the full organ.

The self-taught **Ivar Hallström** developed into the 19th century's leading Swedish opera composer, with the national opera *Den bergtagna* ("The Maiden and the Mountain King") as his single biggest success. He did not devote himself to church music but wrote a *Requiem* at the death of his mother. Hallström approached the organ with inspiration from various central and southern European operas. To lyrics

by Frans Hedberg, he created incidental music for *Stolts Elisif* in 1870, a Romantic story about a friend of Saint Birgitta's daughter Katarina. In connection with the Mass celebration at Elisif's consecration as a nun, the rarity *Præludium på orgel vid nunnornas procession till kyrkan* ("Prelude on the Organ at the Nuns' Procession to Church") is played [CD2:4].

The Gothenburg-based organ builder **Eskil Lundén** studied the German late Romantic organ tradition at the Sauer company, and in his own instruments combined its features with Swedish qualities. In Gothenburg Cathedral and in the Vasa Church (*Vasakyrkan*) in the same city, he created magnificent instruments with symphonic breadth and a rich sound palette. The organ in *Vasakyrkan* was inaugurated in 1909 and has been restored to a more original condition after an extensive remodelling in 1942, first in 2002 and later in 2020. Today, it is unique and differs in many respects from the typical Swedish Romantic organ. A few selected works that require the sonic resources of a larger organ are performed here.

Mankell's successor as organist in Saint James's Church also followed in the role as the country's foremost organist. In his hometown of Jönköping, **Georg Wilhelm Heintze** was, among other things, active as Music Director in the military band, a connection heard in his festive marches for organ. Through his travels, he cultivated contacts in the European organ world and himself introduced new French symphonic organ music in Sweden, repertoire of a higher degree of difficulty than what his

predecessors had performed. His performances of the *Organ Symphony No. 6* by the great Charles-Marie Widor resonated with and were rewarded with gratitude from the composer himself. As a mere 22-year-old, Heintze was in 1871 appointed by the Royal Academy of Music to represent Scandinavia at a series of organ concerts in connection with the inauguration of the world's then largest instrument, the Willis organ in the Royal Albert Hall in London. The dramatic *Fantasy and Fugue* in D minor [CD2:7–8] was played at Heintze's farewell concert in Stockholm, just before he moved to the post of Cathedral Organist in Lund in 1889. In its concluding coda, one voice disappears at a time, just as in Joseph Haydn's famous "Farewell" symphony. Heintze himself said his farewell to the world at the young age of 45.

August Söderman was a man of the theatre, and neither faith nor church music attracted him personally. Nevertheless, he created several significant sacred choral works, inspired by a Romantic fascination with older Catholic church music and devotion. Söderman's *Katolsk mässa* ("Catholic Mass") from 1875 is reminiscent of Franz Liszt's masses and contains an instrumental *Offertorium* [CD2:6], which became very popular as a separate piece. Here it is performed in an arrangement by Gustaf Hägg, one of the country's most respected organ performers around the turn of the twentieth century.

Hägg was a real celebrity in the music world and was appointed organ professor in Stockholm in 1908, after serving as an organist in Klara Church since 1893. He was an authority in organ building throughout the country and played at many inau-

gurations of new instrument, including the 1905 **Åkerman** organ in the newly built Saint Peter's Church in Västervik. The instrument is yet preserved in original condition and shows the late Romantic Swedish organ's technical solutions and expressive sound world. Here we can hear music composed by a number of prominent female composers in the generation following after the pioneer Elfrida Andrée. The decades around the turn of the century were a time when several Swedish women could study composition in Europe and thereafter left their mark on the domestic music scene. The bourgeois salon culture was a central arena for them, and the organist career opened a possible path to a professional life as a musician.

Valborg Aulin is one of the women during the latter part of the nineteenth century who studied composition for Stockholm's foremost teachers, as well as abroad. Her three years in Paris left a notable sonic mark on a couple of major sacred vocal works. Neither the church's music nor the organ were particularly important to Aulin, but she wrote her *Meditation* [CD2:12] for a collection called *Organistens orgelalbum* ("The Organist's Organ Album"). Around the turn of the century, Nils Erhard Anjou released a whole series of such albums, with arrangements and new smaller original works. Through Anjou's album, several of the most well-known women of the time had reason to compose for organ.

Sara Wennerberg-Reuter was as a student of Elfrida Andrée in Gothenburg and then studied composition in Leipzig and Berlin, including for Max Bruch. With a long list

of works, she experienced success as well as harsh criticism as a composer. Chamber music, songs and hymns were performed diligently, as were the cantatas *Necken* (“The Nixie”) and *Skogsräet* (“The Wood Nymph”). Several other major works remained unfinished, however. Wennerberg-Reuter was an award-winning organ student in Stockholm and in 1906 became the first organist in Sofia Church on Södermalm. She was famous for her improvisations and a Wagnerian style of chorale playing. The recorded organ pieces here are of a more discreet form, such as *Högtidsmarsch* (“Festive March”) in C Major [CD2:9] and the character piece *När löven faller* (“When Leaves Fall”) [CD2:10], both published in contemporary organ albums.

Gustaf Hägg’s own music combines a Romantic nationalist tone with a French symphonic treatment of the organ. Contacts in Paris with the leading organists Charles-Marie Widor and Alexandre Guilmant were an important source of inspiration. Hägg’s grand *Adagio* for violin and organ [CD2:11] was published in Leipzig and has remained more frequently performed outside Sweden’s borders than at home.

Fredrika Peyron came from a background of poverty, but was adopted into a wealthy wholesaler’s family who let her develop her talents. Through marriage, she became part of Stockholm’s high society and the salon environment, where women had the greatest opportunities to appear as musicians during the late nineteenth century. Most of her music was composed for such occasions and was published under the pseudonym **Ika**. As a trained organist, Peyron also wrote choral works

and organ music. Her large-scale *Marsch* [CD2:13] was published in Copenhagen in 1911.

The Finnish-born **Laura Netzel** had her breakthrough on the Stockholm music scene as a young singer and pianist. Later in life she studied composition for Wilhelm Heintze and with Widor in Paris. In addition to orchestral music and a rich collection of songs and chamber music, Netzel was successful with her large-scale *Stabat mater*. The work was published in France under her usual pseudonym **N. Lago**. Netzel’s *Romance* [CD2:14] for violin and accompaniment is available in versions for piano or organ and for orchestra. It is dedicated to the violinist Sven Kjellström, who participated in the music soirees for the working class that Netzel arranged in Stockholm for many years. The *Prélude et Fughetta* for organ was also published in France [CD2:15–16]. Here, the elegance of her own piano works, richness of melodies, an advanced harmonic palette and counterpoint are all combined with an organ style including features from Widor.

Jonas Lundblad

JONAS LUNDBLAD IS an organist and musicologist. He studied church music in Malmö, Lübeck and Piteå, specializing in organ interpretation. A prolific freelance career, performing both as an organ soloist and with choirs and orchestras, has taken him to countries across Europe. When choosing repertoire, he looks mainly to the Romantic era and to new music, with a special focus on Swedish music and the works of Olivier Messiaen.

As a researcher at the Department of Musicology at Uppsala University, Lundblad engages with historical musical aesthetics in a variety of ways, exploring connections to both philosophy and theology. A particular interest is German Romanticism, especially the aesthetics of Friedrich Schleiermacher.

Lundblad lectures and presents music at concerts and for the Swedish Radio.

Ulf Norberg

ULF NORBERG'S CANTOR studies began at Mellansel Folk High School in 1993–95, followed by training to become an organist at the Academy of Music at the Gothenburg University in 1995–99. After further studies at the Royal Academy of Music in Stockholm in 1999–2001, where he studied organ playing and improvisation for professors Torvald Torén and Anders Bondeman, he earned a Soloist degree in organ playing. He has been an organist in the Johanneberg

parish in Gothenburg, and since 2006 he has served as organist in Hedvig Eleonora Church in Stockholm.

He has taught liturgical organ playing and improvisation at the Mellansel Folk High School in 1999–2002 and at Ersta Sköndal Bräcke University College from 2007. He won first prize in the City of Stockholm's improvisation competition in 2002. Norberg was named Stockholm's new concert hall organist in April 2013. On 8 June 2013, Norberg was organist at the wedding between Princess Madeleine and Christopher O'Neill, which was held in the Royal Chapel in Stockholm.

Tobias Ringborg

TOBIAS RINGBORG, VIOLIN, has established himself both in opera houses and in concert venues, as a conductor, soloist and a chamber musician. His career started in 1994 when he won the prestigious Swedish Soloist Prize. The same year he graduated with the highest honours from the Royal College of Music in Stockholm and went on to study at the Juilliard School in New York.

Ringborg has appeared with all Swedish and several Scandinavian orchestras, often both as soloists and conductor, and he has recorded about twenty records. He plays a Gagliano violin, lent by the Järnäker Foundation.

He made his debut as an opera conductor in 2001 and has since been closely associated with the Royal Swedish Opera and led performances and productions at the Malmö Opera, Gothenburg Opera, The Norwegian Opera, Oper Leipzig, Scottish Opera, Opera North, New Zealand Opera and State Opera of South Australia.

In 2010, he was awarded the *Herbert Blomstedt Prize* by the Royal Swedish Academy of Music, and in 2011 he was elected a member of the same academy.

Credits

- Konung Gustaf vi Adolfs fond för svensk kultur
- Stiftelsen Kungl. Patriotiska Sällskapets Understödsfond
- Helge Ax:son Johnsons stiftelse

- Marina Demina, Musik- och Teaterbiblioteket

- Mats Jonsson, Henrik Lind, Jan H Börjesson

- Martin Riessen, Östra Husby församling
- Marcus Johansson, Väderstads församling
- Ann Bremer Andersson, Ödeshögs församling
- Linnéa Jonasson, Västerviks församling
- Per Högberg, Vasa församling

- Marie Wisén, Erik Hamrefors and Anders Cangemark, Caprice Records

Jonas Lundblad also appears on
CAP 21928 Clavierists at the Organ
in 18th Century Sweden.

Voglerto Netzel: Swedish Organ Culture in the 19th Century

CD I

Östra Husby Church

(Gustaf Andersson 1826)

GEORG JOSEPH VOGLER

- 1) Overture to Gustaf Adolf &
Ebba Brahe (arr. Olof Åhlström) 10'04

Jonas Lundblad

JOHAN ADOLPH MECKLIN

- 2) Tempo giusto 4'37

Jonas Lundblad

J. C. F. HÆFFNER

- 3) Recessional Piece 5'04

Jonas Lundblad

BERNHARD CRUSELL

- 4) At Mary's First Communion 4'04

- 5) March in C Major 5'38

Jonas Lundblad

Väderstad Church

(Marcussen & Søn 1863)

FRANZ BERWALD

A Rural Wedding Celebration

- 6) I. Introduzione: Adagio
– Allegro moderato (attacca) 3'04

- 7) II. Hymn: Adagio 1'38

- 8) III. Choral 1'21

- 9) IV. Pastoral: Allegretto 1'44

- 10) v. Allegro moderato 3'51

- 11) vi. Folk song: Andante maestoso 1'23

- 12) vii. Allegro moderato 2'44

Jonas Lundblad and Ulf Norberg

KNUT LÖNNGREN

Sonata in C minor

- 13) I. Allegro maestoso 7'00

- 14) II. Trio: Andante cantabile 3'13

- 15) III. Allegro risoluto 5'03

Ulf Norberg

EDMUND PASSY

- 16) Fugue in F Major 3'44

Jonas Lundblad

GUSTAF MANKELL

Prelude and Fugue over
the names A-dolf H-ess-e

- 17) Prelude 1'54

- 18) Fugue 4'43

Jonas Lundblad

Rök Church (Åkerman & Lund 1871)

GUSTAF MANKELL

- 19) Adagio in B Major 3'22

Jonas Lundblad

- 20) Pedal Etude in C minor 5'33

Ulf Norberg

CD 2

Rök Church (Åkerman & Lund 1871)

HERMANN BERENS

Fantasy

- 1) I. Allegro con fuoco 3'58

- 2) II. Andante con moto 6'22

- 3) III. Allegro con fuoco 4'06

Jonas Lundblad

IVAR HALLSTRÖM

- 4) Prelude on the Organ
at the Nuns' Procession to Church 3'00

Jonas Lundblad

LUDVIG NORMAN

- 5) In memory of August Söderman 7'44

Ulf Norberg

Vasa Church, Gothenburg

(Eskil Lundén 1909)

AUGUST SÖDERMAN

- 6) Offertorium from Catholic Mass
(arr. Gustaf Hägg) 6'20

Jonas Lundblad

WILHELM HEINTZE

Fantasy and Fugue in D minor

- 7) Fantasy 2'38

- 8) Fugue 4'29

Jonas Lundblad

Saint Peter's Church, Västerövik

(Åkerman & Lund 1905)

SARA WENNERBERG-REUTER

- 9) Festive March in C Major 4'32

Ulf Norberg

- 10) When Leaves Fall 2'42

Jonas Lundblad

GUSTAV HÄGG

- 11) Adagio for violin and organ 6'08

Ulf Norberg, organ and Tobias Ringborg, violin

VALBORG AULIN

- 12) Meditation 6'52

Ulf Norberg

IKA PEYRON

- 13) March 6'02

Ulf Norberg

LAURA NETZEL

- 14) Romance in E Major
for violin and piano or organ 5'09

Ulf Norberg, organ and Tobias Ringborg, violin

Vasa Church, Gothenburg

(Eskil Lundén 1909)

LAURA NETZEL

- Prélude et fughetta

- 15) Prélude 3'54

- 16) Fughetta 3'49

Jonas Lundblad

Berwald, Berens, and Wennerberg-Reuter's "When Leaves Fall" have been recorded before.
All other tracks are world premiere recordings.

CAPRICE
records

CAP 22072

